

**GOUVERNEMENTS DE COMMUNAUTE ET DE REGION
GEMEENSCHAPS- EN GEWESTREGERINGEN
GEMEINSCHAFTS- UND REGIONALREGIERUNGEN**

VLAAMSE GEMEENSCHAP — COMMUNAUTE FLAMANDE

MINISTERIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur

[C - 97/35741]

27 MEI 1997. — Omzendbrief WEL-97/04 betreffende de uitvoering van de beslissing van de Interministeriële Conferentie voor het Migrantenbeleid van 6 november 1996

Aan mevrouw en de heren provinciegouverneurs,

Ter kennisgeving : aan de leden van de bestendige deputaties van de provincieraad,

aan de colleges van burgemeester en schepenen,

aan de voorzitters van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn,

Mevrouw de gouverneur,

Mijnheer de gouverneur,

De omzendbrief van de Minister van Binnenlandse Zaken van 16 november 1990 over de toegang voor vreemdelingen tot betrekkingen bij de gemeentebesturen heeft het wettelijk kader geschetst dat in deze materie van toepassing is voor lokale en regionale overheden. Wij herinneren hierbij ook aan de omzendbrief van de Vlaamse Gemeenschap van 23 februari 1993, waarin deze materie wat betreft de OCMW's reeds ten dele behandeld werd.

De ervaring leert dat deze wetgeving niet altijd op de juiste wijze wordt toegepast. Dat blijkt bijvoorbeeld uit personeelsstatuten en reglementen voor contractuelen, waarin ten onrechte een nationaliteitsvereiste wordt opgelegd. Het blijkt tevens uit bekendmakingen van vacatures in de pers.

Daarom lijkt het ons noodzakelijk het wettelijk kader nogmaals in herinnering te brengen en aan te dringen op de toepassing ervan.

Wettelijk kader :

Artikel 10 van de Belgische Grondwet bepaalt dat alleen Belgen « benoembaar zijn tot de burgerlijke en militaire bedieningen ».

Dit artikel moet echter gelezen worden samen met het artikel 48 van het EEG-verdrag, dat het vrije verkeer van werknemers die onderdaan zijn van een EU-lidstaat, als algemene regel heeft vastgelegd.

Dat betekent dat EU-onderdanen ook toegang hebben tot de functies bij de overheden, ongeacht of die van statutaire of van contractuele aard zijn. Discriminaties terzake zijn strijdig met de wet.

Er wordt in artikel 48, lid 4 van het EEG-verdrag alleen een uitzondering gemaakt op dit algemene principe voor de betrekkingen die typisch worden geacht voor de overheid. Daaronder moeten de betrekkingen begrepen worden « ... die verband houden met de uitoefening van het openbaar gezag en de bescherming van de algemene belangen van de staat, waarmee de belangen van gemeente- en OCMW-besturen worden gelijkgesteld ».

Zulke betrekkingen zijn uitsluitend toegankelijk voor Belgen.

Uit de functiebeschrijving waarin de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden die inherent zijn aan de functie, worden weergegeven, moet blijken of het gaat om een functie die aan de bovengeschetste voorwaarden voldoet.

Contractuele functies vallen slechts hoogst uitzonderlijk onder de bovenstaande categorie. Hier geldt geen enkele nationaliteitsvereiste. Dat betekent dat vreemdelingen die tot het verblijf en de vestiging in België zijn toegelaten, ongeacht hun nationaliteit, eveneens toegang hebben tot betrekkingen bij de lokale en regionale overheden.

Artikel 55, § 2, van de OCMW-wetgeving biedt de OCMW's expliciet deze mogelijkheid tot indienstneming onder arbeidsovereenkomst van personen van vreemde nationaliteit voor niet-leidinggevende betrekkingen.

Zowel voor statutaire als voor contractuele functies geldt dat de werknemer moet voldoen aan de gecoördineerde wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken.

Voor bibliotheekbetrekkingen geldt dat de werknemers de vereiste beroepsdiploma's of getuigschriften in het Nederlands moeten hebben behaald.

Personeelsstatuten en -reglementeringen :

De bovenstaande rechtsregels kunnen in de personeelsstatuten en in de reglementen voor contractuelen van de lokale en regionale overheden onder de algemene toelatingsvoorwaarden als volgt worden vertaald :

Voor de statutaire betrekkingen :

1. een gedrag hebben dat in overeenstemming is met de eisen van de beoogde betrekking;
2. de burgerlijke en politieke rechten genieten;
3. aan de dienstplichtwetten voldoen;
4. lichamelijk geschikt zijn;
5. onderdaan zijn van een EU-lidstaat.

De raad bepaalt in het statuut welke vaste betrekkingen uitsluitend voor Belgen toegankelijk zijn, omdat die betrekkingen volgens de functiebeschrijving een rechtstreekse deelname aan de uitoefening van het openbaar gezag inhouden of werkzaamheden omvatten die dienen ter bescherming van de algemene belangen van het bestuur.

Voor de contractuele betrekkingen :

1. een gedrag hebben dat in overeenstemming is met de eisen van de beoogde betrekking;
2. lichamelijk geschikt zijn.

Commentaar :

Aangezien het kennelijk moeilijk is voor heel wat lokale en regionale overheden om de rechtsregels correct te interpreteren, verstrekken we hierbij een nadere toelichting.

De vereiste dat men moet beschikken over de burgerlijke en politieke rechten, moet voor de EU-onderdanen, die tot nader order in België al dan niet alle politieke rechten (stemrecht) genieten, geïnterpreteerd worden in die zin dat men in het land van herkomst moet beschikken over de burgerlijke en politieke rechten.

Voor de interpretatie van de zinsnede « de betrekking die specifiek is voor de overheid omdat ze verband houdt met de uitoefening van het openbaar gezag en de bescherming van de algemene belangen van het bestuur » baseren we ons op de rechtspraak van het Europees Hof van Justitie en op de aanwijzingen van de Europese Commissie, zoals die gepubliceerd werden in het *Publicatieblad EEG* (C72/2, 18 maart 1988).

A. In de volgende gevallen worden uitsluitend personen met de Belgische nationaliteit aangeworven :

1. om functiespecifieke redenen :

- voor de gemeentesecretaris, gemeenteontvanger, OCMW-secretaris en OCMW-ontvanger;
- voor de gemeentepolitie (KB van 27 oktober 1986, art. 2 en KB van 25 juni 1991, afd. 2, art. 5);
- voor de officieren van de gemeentelijke brandweerdiensten (KB van 26 juli 1972, art. 5);

2. om inhoudsspecifieke redenen :

- voor de functies waaraan krachtens een wet, decreet, koninklijk besluit of besluit van een Gewest, een bevoegdheid tot verbaliseren is verbonden (bv. milieupolitie, bouwpolitie,...);
- voor die functies die het opstellen van juridische akten, de tenuitvoerlegging van die akten en de controle op de toepassing ervan inhouden bv. de controleur van werken die de uitvoering van werken uitbesteedt aan derden en controleert; de ambtenaar die de akten van de burgerlijke stand opmaakt; de ambtenaar die de bevoegdheid heeft contracten op te stellen die het bestuur binden;
- voor de functies die het toezicht op ondergeschikte besturen zoals OCMW en kerkfabrieken inhouden.

B. In de volgende gevallen kan de Belgische nationaliteit niet vereist worden :

- voor organen die belast zijn met commerciële diensten (zoals openbaar vervoer, gas- en elektriciteitsdistributie...) en voor alle diensten binnen de lokale en regionale overheden die in principe in aanmerking komen voor uitbesteding aan de privé-sector;
- voor de functies in de sociale, culturele en sportieve dienstverlening;
- voor de publieke gezondheidszorg;
- voor het openbaar onderwijs;
- voor de meeste lagere functies.

De categorie van personeelsleden waarvoor de Belgische nationaliteit vereist is, moet dus in beperkte zin opgevat worden. Het gaat enkel over de rechtstreekse uitoefening van genoemde taken. De lokale overheden moeten de bevoegdheden in die zin zeer duidelijk formuleren en in de functiebeschrijvingen vermelden.

Besluit :

We herhalen dat niets de besturen verhindert om vreemdelingen die wettelijk op het grondgebied verblijven en die geen onderdaan zijn van een EU-lidstaat, in contractueel verband aan te stellen.

Afgezien van de wettelijke verplichtingen, vervult het indienstnemen van niet-Belgen bovendien ook een functie in het lokale integratiebeleid voor migranten. De lokale overheden moeten hun aandeel in de maatschappelijke verantwoordelijkheid hierover opnemen, net zoals andere maatschappelijke actoren.

Onwettige bepalingen en beslissingen, die tegen deze onderrichtingen ingaan, zijn vernietigbaar in het kader van het toezicht.

Brussel, 27 mei 1997.

L. Martens,
Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn.

L. Peeters,
Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting.

[C - 97/35622]

Welzijnsbevordering. — Nieuwe OCMW-boekhouding. — Piloot-OCMW's 1998

De volgende besturen zijn aangeduid om vanaf 1 januari 1998 als piloot-OCMW de nieuwe OCMW-boekhouding toe te passen :

in Antwerpen	Brasschaat, Mortsel en Rumst
in Limburg	Hasselt, Lanaken en Maaseik
in Oost-Vlaanderen	Buggenhout, Kruishoutem, Oudenaarde
in Vlaams-Brabant	Halle, Opwijk en Zaventem
in West-Vlaanderen	Torhout, Waregem en Hooglede

Brussel, 6 mei 1997.